

Motion

1978/79:894

av Lars Werner m. fl.
om höjda barnbidrag, m. m.

Den borgerliga åtstramningspolitiken har hårt drabbat barnfamiljerna. De ständiga prishöjningarna på dagligvaror och de täta hyreshöjningarna har urholkat deras ekonomi och lett till en sänkt standard.

Samhällsinsatserna i form av daghemsplats, barnbidrag och bostadsbidrag har inte räckt till för att kompensera barnfamiljerna. De motsvarar endast en mindre del av de kostnader och de krav på arbetsinsats som ett barn innebär. Därför är det inte förvånande att de unga familjerna väljer att minska barnantalet. Detta förhållande har uppammat en debatt om vad som behöver göras från samhällets sida för att öka barnafödandet. Det konstateras med belägg i statistiska uppgifter, att barnafödandet i Sverige nu är så lågt att det utan en omfattande invandring så småningom måste resultera i en kraftig folkminskning.

En folkminskning inom rimliga gränser behöver inte innebära någon katastrof. Men det sjunkande barnantalet utgör otvivelaktigt en påminnelse om att barnfamiljernas situation inte är bra och att det krävs åtgärder för att förbättra den.

Undersökningar visar att i runt tal varannan familj önskar sig två och varannan tre barn. När man vet att endast 17 % av de barn som föddes under år 1976 hade högre ordningsnummer än två är det således uppenbart att familjerna inte ser någon möjlighet att uppnå den familjestorlek som man egentligen vill ha. Tendensen är alltså att det endast är välsituerade som kan förverkliga det barnantal man önskar.

Inom ramen för en kapitalistisk samhällsordning finns endast begränsade möjligheter att lösa de problem som sammanhänger med barnfamiljernas ekonomiska och sociala läge. Arbetslösheten och otryggheten i anställningen, som utan tvivel är den främsta anledningen till att barnfamiljerna begränsar eller skjuter upp sitt barnafödande, hänger oundvikligen samman med det kapitalistiska systemet.

Men det finns ändå ett utrymme för reformer som förbättrar barnfamiljernas situation. Det är i det sammanhanget mest angeläget att uppmärksamma familjer med tre eller flera barn och dessutom invandrarbarnen. Vpk har tidigare framhållit det angelägna i att en utredning tillsätts som snabbt arbetar fram förslag till åtgärder för att förbättra särskilt flerbarnsfamiljernas läge. Vi vidhåller detta krav och vill därutöver att en sådan utredning också skall pröva frågan om progressiva barnbidrag, dvs. barnbidrag som ökar med antalet barn i familjen.

Liksom tidigare år tar vpk i en rad andra motioner fram förslag som på ett

avgörande sätt skulle förändra barnfamiljernas situation. Dit hör förslagen om förbättringar av bostadstillägg och föräldrapenning, kraven på en kraftig utbyggnad av barnsomsorgen, demokratisering av skolväsendet, införande av studielön för alla över 16 år, stöd till kollektiva boendeformer, förbättringar av modersmåls-(hemspråks-)träning och undervisning m. m. I denna motion vill vi motivera kravet om höjning och indexreglering av barnbidragen.

Barnbidragen infördes i syfte att utgöra stommen i samhällets ekonomiska stöd till barnfamiljerna. Ännu i dag utgör de en väsentlig del av de åtgärder som vidtas från samhällets sida för att förbättra barnfamiljernas ekonomiska villkor.

De höjningar av barnbidragen som av och till företagits har anspråksfullt betecknats som "ökat stöd till barnfamiljerna". I själva verket har det inte någon gång handlat om någon ökning, utan snarare om justeringar, som inte ens täckt de fördyringar i levnadskostnaderna som barnfamiljerna redan drabbats av.

Vpk har länge hävdat att det bästa sättet att motverka skillnaderna i fråga om ekonomi mellan människor med och människor utan barn är att kraftigt höja barnbidragen och dessutom göra dem värdebeständiga genom indexreglering. De senaste årens kraftiga inflation har ytterligare ökat behovet av att ändra det nuvarande barnbidragssystemet. När barnbidraget höjdes från den 1 januari i år så motiverades det bl. a. med kostnadsutvecklingen. Men det handlar fortfarande om en kostnadsutveckling som varit, barnbidragshöjningen kommer efter redan inträffade fördyringar. ●om barnbidragen inte ständigt skall släpa efter kostnadsutvecklingen krävs det ett nytt system. Vi ställer därför på nytt förslaget att anknyta barnbidragen till basbeloppet, för att i någon mån ge barnfamiljerna en kompensation för dyrtiden. Barnbidragen skall då utgå med 25 procent av basbeloppet, vilket skulle innebära att bidragsbeloppet för närvarande skulle utgå med 3 150 kr. per år. Kostnadsökningen för budgetåret 1978/79 blir 1 576 milj. kr.

Med hänvisning till det anförda och med ändring i propositionen 1978/79:100 föreslås

att riksdagen beslutar

1. att hos regeringen begära en snabbutredning med uppgift att framlägga förslag till åtgärder för att förbättra särskilt flerbarnsfamiljernas situation,
2. att anta följande såsom *Motionärernas förslag* betecknade

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag

*Regeringens förslag**Motionärernas förslag*

1 §

För barn, som är svensk medborgare och bosatt i riket, skall av allmänna medel såsom bidrag till barnets uppehälle och uppfostran utgå allmänt barnbidrag med 2 500 kronor om året i enlighet med vad nedan närmare stadgas.

För barn, som är svensk medborgare och bosatt i riket, skall av allmänna medel såsom bidrag till barnets uppehälle och uppfostran utgå allmänt barnbidrag med *belopp per år motsvarande 25 procent av gällande basbelopp* i enlighet med vad nedan närmare stadgas.

Allmänt barnbidrag skall-----vistas i riket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1979.

3. att riksdagen beslutar att under *Socialdepartementet C1 Allmänna barnbidrag* anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 576 000 000 kr. förhöjt förslagsanslag till 5 996 000 000 kr.

Stockholm den 23 januari 1979

LARS WERNER (vpk)

EIVOR MARKLUND (vpk)

NILS BERNDTSON (vpk)

INGA LANTZ (vpk)

C.-H. HERMANSSON (vpk)

JÖRN SVENSSON (vpk)